

**עין משפט**
**נר מצוה**

**רַב אַ מַי פֿיכ מַה' אַהר אַבֿת טוֹמאַה הַלֵּכֶה ט: רַבנא ב מַי פֿי"ח מַה' שַׁת אַלֵּכֶה מ:**

**מוסף תוספות**

א. משא"כ בדרך. י"ן.
ב. דאע"פ שהוא קטן מדרך מפקי מנאחר שהוא קבוע. תוס' ז"ק סא.
ג. ואינו נקרא ספק ספיקא אלא בכגון שאחת אומר אם תמצא לומר נגע, ספק שרץ ספק צפרדע. רמב"ן, דרבנן חשבי כולה בקעה כשדה אחת ואין כאן אלא ספק מנגע ור"א חשיב ותי שדות והוא תרי ספיקי ספק ביאה במקום הטומאה וספק מנגע. רשב"א. ת. דן[כתוב ונסתרה ראכא ודאי כניסס. שם ה. דן[רבנן סבוי דבטוטה הוא דקפיד לחכמא אסתריה משום דכל שאן כאן ייחוד בעריות אינו כלום ולא החזקה טומאה כלל, אבל הכא שהחזקה טומאה מה לי ספק ביאה מה לי ספק שטמאה כיון שנכנס כלל למקום הקביעות ואפי' למקום הכללי כבקעה ומבוי. רשב"א. ו. וספק ספיקא דמו, כלומר ספק ישראל הוא ספק גנבי ואחיל נכרי אימר כי חזא דחמרא הוא פירש ולא נגע. רמב"ן, (אמנם להרשב"ן גי' הגמי' וספק ספיקא דמו). דן[דאנן מילי גנבוי דיש מהם שהם ישראל אבל פולמוסא סתם עובדי כוכבים הם דאי הוה ישראל היה הדבר ניכר וגורע. תוס' פי"ע: ח. הרבה יותר מכדי שרץ שתייתן. כ"י ע"ז ע"ז. ו. ונגבבוהיהו טורדי. שם ז'. דן[ספק דחוק היא מאור לאיסורא תולין בין להותירא. רשב"א. א'. עין פי"ז ע': מורה"ה הוא דמלאך טומי' המנגע שם אלוני' דר"ט. ו'. כיון דהוי תוך ג' לחצי גרוגרת המונות ע"ג קרקע. שם פ. מורה"ה ועצירה. דכאריעא סמיכתא דמי. מזהוי תרין שם. א'. דבעינן עקירת כל הישעור מירשות אחת. רשב"א שם פ. ד'. ורשויות הא מחלקות. מזהוי תרין שם.

### רבינו גרשום

דרך היחיד: היינו מצוי שבין שדותיו כשחורף בו מושה לשה: דרך הרבים: היינו מצוי שבין שדותיו לשרות של רבים: שביל. שביל ממש אלא של יחיד קצר ושל רבים רחב: הקבוע בימות החמה ובימות הגשמים. דבימות הגשמים מונעין דריסת הרגל מן השדות משום דזרועין לו ואותו שביל דמפסיק דמונעין לא חשיב אא"כ הוי קבוע בימות החמה ובימות הגשמים. קאמר מיהת דרך היחיד היינו מצוי דמפסיק לפאה וד"ה לחצב: טומאה. נמי מפקינן מצוי וחצב דתנן הנכנס לבקעה בימות הגשמים משה"ה נסיב ימות הגשמים כדאמרן דבימות הגשמים מונעין דריסת הרגל והוי כרה"י וקרייל ספק טומאה כרה"י ספיקו טמא דגמרינן מוסטה ואפי"ה אם אמר הלכתי למקום הלו בבקעה זו והטומאה היתה מעבר למצוי או לחצב ואמר איני יודע אם נכנסתי למקום הטומאה שמעבר לחצב ר"א מטהר דהוי הפסק: אבל לשהב לא הוי כשתי רשויות: רבא אמר. אפי' לשהב הוי הפסק כדאמר לקמן אפי' פיסלא: לרשות אחת שתיקן. כגון מרה"י חייב דמצטרפי: לשתי רשויות פטור. היינו לשתי רשויות כגון אם היה עומד בבית דיש לו שני פתחים אחד פתוח לרשות הרבים ואחד פתוח לרשות אחר והוציא חצי גרוגרת בפתח זה וחצי גרוגרת בפתח זה:

## נה:

**דרך היחיד** ודרך הרבים.
(א) צירושלמי פריך אמאי אינטריך למיתני דרך הרבים דכיון דתנא דדרך היחיד מפסיק כ"ש דרך הרבים ומשני משום סיפא נקטינן דקמני הכל מפסיק לזרעים ואין מפסיק לאילנות אלא גדר כו' וקמ"ל דאפילו דרך הרבים לא מפסיק לאילן ומפרש נמי אמאי תנא שזיל הרבים כיון דתנא שזיל היחיד מפסיק דמשום אילן לא צריך למיתנייה כיון דאשמועינן דאפי' דרך הרבים לא מפסיק לאילן כל שכן שזיל הרבים אלא אחת לאשמועינן דשזיל הרבים נמי צעינן שיהא קבוע צימות החמה וצימות הגשמים<sup>א</sup> והשתא אינטריך למיתני כולה שזיל היחיד לאשמועינן דמפסיק קבוע ושזיל הרבים אשמועינן דצעינן קבוע ואין להקשות דלא לימני שזיל הרבים ואנא ידענא דצעינן קבוע מדתנן דרך היחיד דאי לא צעי לא

לימני דרך היחיד אלא לימני שזיל הרבים דהוי רבותא טפי או איפכא דלא לימני דרך היחיד ואנא ידענא דלא צעינן קבוע מדתנן שזיל הרבים ולא תנא דרך היחיד דהוי רבותא טפי דהא אי לא תנא מרתייהו לא הוי ידענא הי מתייהו<sup>א</sup> מפסיק טפי דרך היחיד רחב טפי ושזיל הרבים בקעני זיה רצים: **רבי אריעור מנאחר**. רשב"ם פירש דפליגי דרבי אליעזר חשיב ליה ספק ספיקא ורבנן לא חשיבי ליה אלא ספיקא אחת<sup>א</sup> ורש"י פירש צפרק צתרא דע"ז (דף ע. וסז) דאיידי בשדה מלאה טומאה ופליגי דר"א סבר אע"ג דליכא אלא חדא ספיקא כיון דליכא ספק מנגע אלא ספק ביאה טהור והיינו טעמא דטומאה מקוטה גמרינן וגבי סוטה הוי ספק מנגע ולא ספק ביאה דודאי<sup>א</sup> (נטהרה)<sup>א</sup> ותכמיס מטמאין כיון דאין כאן אלא ספיקא אחת<sup>א</sup> וסוגיא דע"ז מוכחת כפרש"י דר"א מטהר אפילו בספיקא אחת דקאמר עובדא הוה צנהרדעא ואמר שמואל חמרא שרי כמאן כרבי אליעזר דאמר ספק ביאה טהור

פי' דמטעם רוב גנבי ישראל נינהו לא מצינן למימר דשרא שמואל גנבי ישראל דרעים היו כדאמרינן לעיל (דף מו). תא אחוי לך רמאי דפומצדיתא ואמרינן (פולין דף קס). פומצדיתאי לוויין שאני אושפיין ומשני<sup>א</sup> לה שאני התם כיון דאיכא דפתחי לשם ממונא הוה ליה ספק ספיקא פי' ספק גנבי עכו"ם ספק גנבי ישראל ואם תמאי לומר עכו"ם אימור לא נגעני כיון ידיעי ע"י ריח שהיה יין לא היו מוששין כו' משמע דלמאי דהוה צעי לאזוקומי כרבי אליעזר דסלקא דעתך דלא פתחי לשם ממונא ובודאי נגע הוי שרי אף על גב דליכא אלא חדא ספיקא אם עכו"ם אם ישראלים משום דהוי ספק ביאה אם צאו עכו"ם לשם או לא ומיהו קשה מההוא פולמוס (ע"ז דף ע. ע.) דסליק לנהרדעא ושרייה ר"א וקאמר רב דימי לא ידענא אי משום דסבר כר"א דסבר ספק ביאה טהור אי משום רוב דלמו צהדי דפולמוס ישראל נינהו ופריך ספק ביאה ספק מנגע הוה ורשני כיון (א) דפתחו חציות טובא אימור אדעתא דממונא פתח וכספק ביאה דמי<sup>א</sup> ואע"ג דתלינן אדעתא דממונא והוי ס"ס אפי"ה לא שרי אלא לר"א (ב) ולעיל שרי שמואל צהאי טעמא אפילו לרבנן ופרש"י התם גנבי נהרדעא לא הוו ידיעי אם רוב עכו"ם או רוב ישראלים ושרי אפילו לרבנן דספק ספיקא היא אצל הנהו דאלוי צתר פולמוס הוה ידע רבי אליעזר<sup>א</sup> (א) דשרא אם רוב ישראל הם אם רוב עכו"ם<sup>א</sup> הלכך אף על גב דאיכא למימר דלמו אדעתא דממונא ליכא אלא חדא ספיקא אם היו רוב עכו"ם ושרי לרבי אליעזר כיון דפתחו חציות טובא<sup>א</sup> דמוכחא מילתא דלשם ממון צאו<sup>א</sup> ולא מנסכי דהוי כבולשת שנכנסה לעיר בשעת מלחמה דקמני אלו ולאו מותרות הלכך אף על גב דספק מנגע הוה כיון דמוכחא מילתא קולא כספק ביאה דמי<sup>א</sup> ומיהו קשה לר"ת לשני הפירושים בדמסכת טהרות (פ"ו מ"ד) מוכח דרבנן מטמאין אפי' בספק ספיקא דתנן לך שאלתה יכול לרבות ספיקות וספיקי ספיקות צרה"י טמא צרה"ר טהור כיצד כו' ואמ"כ קמני הנכנס לבקעה צימות הגשמים דמיימיה הכא ומיהו ההוא דע"ז נוקל לפרש כשיטת רש"י דר"א שרי אפי' בספיקא אחת כדמוכח (י) הסוגיא ורבנן נהי דצטומאה מחמירי לטמאות אפי' בספק ספיקא ציין נסך שריא ספק ספיקא ור"ת מפרש דפליגי דרבנן מטמאו אפילו בכמה ספיקות משום דמן הדין אפילו צחדא ספיקא טהור דאוקמה אחוקיה וילפינן מסוטה דטמא וא"כ מה לי חדא ספיקא מה לי תרי ספיקי דהא אפי' צחדא ספיקא הוה לן למימר דטהור ור"א סבר אין לך צו אלא חידושו ודוקא חדא ספיקא טמא ואמי שפיר ההוא דפולמוס דמשמע אפילו בספק ספקא לא שרי אלא לר"א דוקא<sup>א</sup> וצהאיא עובדא דנהרדעא לא גריס ר"ת לא שאני התם כו' דלהאי גירסא משמע דמודוי רבנן דבספק ספיקא שרי ור"א שרי אפילו בספיקא אחת אלא מפרש ר"ת כמאן כר"א צניחותא גריס והדר גריס האי ספק ביאה ספק מנגע הוה ולא דוקא ספק מנגע קאמר דאדרבה ספק ביאה הוה דספק אם צאו עכו"ם שם אם לאו דאימור ישראל נינהו אלא לספיקא אחת קרי ספק מנגע דספק ביאה דר"א היינו ספק ספיקא והכי פריך והא ספיקא אחת היא ואפי' לר"א לא שרי בספיקא אחת וא"ת ומנ"ל דלרבנן אפילו ציין נסך אסרי בספק ספיקא ויש לומר דבכמה דוכתי מדמה בנמ' ע"ז חומרא דיין נסך לחומרא דטהרות: **רבי אריעור מנאחר**. נראה דגרסינן רבי אלעזר דאי ר' אליעזר היכי צעי למימר צפ' צתרא דע"ז (דף ע. וסז) דשמואל ורבי אלעזר כר' אליעזר והא שמואל ור' אלעזר אית להו סוף פ"ק דנדה (דף טז). דאין הלכה כר' אליעזר צסדר טהרות אלא צד' והך צסדר טהרות היא: **בהעלם אחד** חייב. אפילו צשתי רשויות ומיהו דאמר רבא צפ' המוילא יין (שם דף פ. וסז) הוילא חצי גרוגרת והניחה וחזר והוילא חצי גרוגרת והעצירה דרך עליה חייב מה צריך דרך עליה הא לא צעי הכא (א) אלא לרשות אחת אפילו רחוקות זו מזו ויש לומר דודאי צלא דרך עליה חייב והא דנקט דרך דרך עליה לאשמועינן דאם העביר תוך ג' לחצי גרוגרת המונחת דחייב אע"ג דלא הוי תוך ג' לקרקע<sup>א</sup> והקשה ר"ח לרבי יוסי דצ' רשויות אמאי פטור והאמר צפ' הבונה (דף קד.) כתב אות אחת צצצריא ואות אחת צצפורי חייב מחוסר קריצה לאו כמחוסר מעשה דמי וגרס ר"ח מרשות אחת חייב משתי רשויות פטור אם הוילא חצי גרוגרת משתי רשויות לרשות הרבים פטור<sup>א</sup> אצל אם צרשות אחת לקחה אפילו חלקה והוילאה לנתי רשויות חייב דמחוסר קריצה לאו כמחוסר מעשה דמי ולר"י נראה דלאו פירכא היא דלא דמי דהתם שם המלאכה (ש) כתיבה וכתיבה נגמרה כשיכתוב שמי אותיות ואפי' רחוקות זו מזו אצל הכא שם המלאכה היא הוילאה וכשהוילא לנתי רשויות אכתי לא נגמרה הוילאה עד שיקצרה<sup>א</sup> :

## חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

**דרך הרבים**. ט"ז אמה רוחב דרך היחיד (א) ד' אמות ולא זו אף זו קמני: שזיל הרבים. שהולכין שם רצים צרגליהן אצל דרך הרבים מקום הילוך העגלות והסוסים. וכולה לא זו אף זו קמני: קצובו צין צימות החמה. ואפילו צימות הגשמים שאין רגילים

להלך צצקעה מהלכין שם שאין חרישה וחריעה לשם: **טומאה מאי היא**. מאי הפסק שייך צשדה לענין טומאה: דסנן כו'. וליציא דר"א הוה דשייך הפסק כדמפרש ואזיל: **צימות הגשמים**. הוילא רה"י לטומאה וספיקה טמא שהרי אין מהלכין צה צני אדם שלא לקלקל חריעה: **הלכתי למקום הלו**. נכנסתי צצקעה זו: **וחנמים מטמאים**. דסוף סוף מה לי שדה אחת מה לי צ' שדות חדא ספיקא היא שמה הלך עד הקצר והאהיל שמה לא הלך וספיקו טמא: **ספק ביאה טהור**. היכא דמספקא ליה אם נכנס צצוטה שדה ואם תמלא לומר נכנס ספק אם צא עד מקום (א) טומאה אם לאו וספק ספיקא הוה וטהור אצל היכא דליכא

אלא ספק מנגע דפשיטא ליה דנכנס צצוטה שדה אלא שספק לו אם נגע צצצר אם לאו חדא ספיקא הוה וטמא. והלכך לרבי אליעזר אי מפסיק מנר וחצב צינמים וטומאה צצחת מהן ואין יודע צצחם מהן נכנס ספק ביאה הוה וטהור ואי צצדה מנר צינמים ספק מנגע איכא ולא ספק ביאה דכולהו שדה אחת הן וטמא: וקדיין גמרא דלרצין אמר רבי יוחנן דוקא פאה וטומאה אצל לצבת לא הוי הפסק אי מפסיק מנר וחצב צין שני רה"ר והוילא חצי גרוגרת צזה ואחר כך הוילא חצי גרוגרת צשני חייב דאפילו לרבי יוסי דפטור צשני רשויות (א) דאין המנר מפסיקין לשני רשויות: צצמסכת צצנת [שי:] תנן המוילא אוכלין חייב צגרוגרת דצצצבת מלאכת מחשבת אסרה תורה [צי"ה יג:] ולא חשיבא הוילא דצב (א) חשזו צצחות מכגרוגרת: **צעלם אחד חייב**. שלא נודע לו צינמים שהוא שבת ידיעה ממלקת:

**צרשות**

כדשרא רבא לעיל צעובדא דפומצדיתא דדוקא צפומצדיתא הוו רוב דפומצדיתא ואמרינן (פולין דף קס). פומצדיתאי לוויין שאני אושפיין ומשני<sup>א</sup> לה שאני התם כיון דאיכא דפתחי לשם ממונא הוה ליה ספק ספיקא פי' ספק גנבי עכו"ם ספק גנבי ישראל ואם תמאי לומר עכו"ם אימור לא נגעני כיון ידיעי ע"י ריח שהיה יין לא היו מוששין כו' משמע דלמאי דהוה צעי לאזוקומי כרבי אליעזר דסלקא דעתך דלא פתחי לשם ממונא ובודאי נגע הוי שרי אף על גב דליכא אלא חדא ספיקא אם עכו"ם אם ישראלים משום דהוי ספק ביאה אם צאו עכו"ם לשם או לא ומיהו קשה מההוא פולמוס (ע"ז דף ע. ע.) דסליק לנהרדעא ושרייה ר"א וקאמר רב דימי לא ידענא אי משום דסבר כר"א דסבר ספק ביאה טהור אי משום רוב דלמו צהדי דפולמוס ישראל נינהו ופריך ספק ביאה ספק מנגע הוה ורשני כיון (א) דפתחו חציות טובא אימור אדעתא דממונא פתח וכספק ביאה דמי<sup>א</sup> ואע"ג דתלינן אדעתא דממונא והוי ס"ס אפי"ה לא שרי אלא לר"א (ב) ולעיל שרי שמואל צהאי טעמא אפילו לרבנן ופרש"י התם גנבי נהרדעא לא הוו ידיעי אם רוב עכו"ם או רוב ישראלים ושרי אפילו לרבנן דספק ספיקא היא אצל הנהו דאלוי צתר פולמוס הוה ידע רבי אליעזר<sup>א</sup> (א) דשרא אם רוב ישראל הם אם רוב עכו"ם<sup>א</sup> הלכך אף על גב דאיכא למימר דלמו אדעתא דממונא ליכא אלא חדא ספיקא אם היו רוב עכו"ם ושרי לרבי אליעזר כיון דפתחו חציות טובא<sup>א</sup> דמוכחא מילתא דלשם ממון צאו<sup>א</sup> ולא מנסכי דהוי כבולשת שנכנסה לעיר בשעת מלחמה דקמני אלו ולאו מותרות הלכך אף על גב דספק מנגע הוה כיון דמוכחא מילתא קולא כספק ביאה דמי<sup>א</sup> ומיהו קשה לר"ת לשני הפירושים בדמסכת טהרות (פ"ו מ"ד) מוכח דרבנן מטמאין אפי' בספק ספיקא דתנן לך שאלתה יכול לרבות ספיקות וספיקי ספיקות צרה"י טמא צרה"ר טהור כיצד כו' ואמ"כ קמני הנכנס לבקעה צימות הגשמים דמיימיה הכא ומיהו ההוא דע"ז נוקל לפרש כשיטת רש"י דר"א שרי אפי' בספיקא אחת כדמוכח (י) הסוגיא ורבנן נהי דצטומאה מחמירי לטמאות אפי' בספק ספיקא ציין נסך שריא ספק ספיקא ור"ת מפרש דפליגי דרבנן מטמאו אפילו בכמה ספיקות משום דמן הדין אפילו צחדא ספיקא טהור דאוקמה אחוקיה וילפינן מסוטה דטמא וא"כ מה לי חדא ספיקא מה לי תרי ספיקי דהא אפי' צחדא ספיקא הוה לן למימר דטהור ור"א סבר אין לך צו אלא חידושו ודוקא חדא ספיקא טמא ואמי שפיר ההוא דפולמוס דמשמע אפילו בספק ספקא לא שרי אלא לר"א דוקא<sup>א</sup> וצהאיא עובדא דנהרדעא לא גריס ר"ת לא שאני התם כו' דלהאי גירסא משמע דמודוי רבנן דבספק ספיקא שרי ור"א שרי אפילו בספיקא אחת אלא מפרש ר"ת כמאן כר"א צניחותא גריס והדר גריס האי ספק ביאה ספק מנגע הוה ולא דוקא ספק מנגע קאמר דאדרבה ספק ביאה הוה דספק אם צאו עכו"ם שם אם לאו דאימור ישראל נינהו אלא לספיקא אחת קרי ספק מנגע דספק ביאה דר"א היינו ספק ספיקא והכי פריך והא ספיקא אחת היא ואפי' לר"א לא שרי בספיקא אחת וא"ת ומנ"ל דלרבנן אפילו ציין נסך אסרי בספק ספיקא ויש לומר דבכמה דוכתי מדמה בנמ' ע"ז חומרא דיין נסך לחומרא דטהרות: **רבי אריעור מנאחר**. נראה דגרסינן רבי אלעזר דאי ר' אליעזר היכי צעי למימר צפ' צתרא דע"ז (דף ע. וסז) דשמואל ורבי אלעזר כר' אליעזר והא שמואל ור' אלעזר אית להו סוף פ"ק דנדה (דף טז). דאין הלכה כר' אליעזר צסדר טהרות אלא צד' והך צסדר טהרות היא: **בהעלם אחד** חייב. אפילו צשתי רשויות ומיהו דאמר רבא צפ' המוילא יין (שם דף פ. וסז) הוילא חצי גרוגרת והניחה וחזר והוילא חצי גרוגרת והעצירה דרך עליה חייב מה צריך דרך עליה הא לא צעי הכא (א) אלא לרשות אחת אפילו רחוקות זו מזו ויש לומר דודאי צלא דרך עליה חייב והא דנקט דרך דרך עליה לאשמועינן דאם העביר תוך ג' לחצי גרוגרת המונחת דחייב אע"ג דלא הוי תוך ג' לקרקע<sup>א</sup> והקשה ר"ח לרבי יוסי דצ' רשויות אמאי פטור והאמר צפ' הבונה (דף קד.) כתב אות אחת צצצריא ואות אחת צצפורי חייב מחוסר קריצה לאו כמחוסר מעשה דמי וגרס ר"ח מרשות אחת חייב משתי רשויות פטור אם הוילא חצי גרוגרת משתי רשויות לרשות הרבים פטור<sup>א</sup> אצל אם צרשות אחת לקחה אפילו חלקה והוילאה לנתי רשויות חייב דמחוסר קריצה לאו כמחוסר מעשה דמי ולר"י נראה דלאו פירכא היא דלא דמי דהתם שם המלאכה (ש) כתיבה וכתיבה נגמרה כשיכתוב שמי אותיות ואפי' רחוקות זו מזו אצל הכא שם המלאכה היא הוילאה וכשהוילא לנתי רשויות אכתי לא נגמרה הוילאה עד שיקצרה<sup>א</sup> :

**אצל**
הטומאה שמעבר לחצב ר"א מטהר דהוי הפסק: אבל לשהב לא הוי כשתי רשויות: רבא אמר. אפי' לשהב הוי הפסק כדאמר לקמן אפי' פיסלא: לרשות אחת שתיקן. כגון מרה"י חייב דמצטרפי: לשתי רשויות פטור. היינו לשתי רשויות כגון אם היה עומד בבית דיש לו שני פתחים אחד פתוח לרשות הרבים ואחד פתוח לרשות אחר והוציא חצי גרוגרת בפתח זה וחצי גרוגרת בפתח זה:

(א) ללאורה צ"ל ואותו שזיל דמונעין ממנו צימות הגשמים לא חשיב להפסיק אא"כ הוי קבוע וכו'.

**מסורת הש"ס**

א) טהרות פ"ו [מ"ה] מפסיקס י. ע"ז ע. ב. (צ) ע"י טהרות שם מ"ד, א. שבת פ. כתיבות ח, (א) צ"ל נכנסתה, (ד)

**הגהות הב"ח**

(א) השב"כ ד"ה דרך וכו' ד' אמות. ר"ב צפ' המוכר פירות דף ק' אמת דרך היחיד הוא שני גמדין ומתלה פי' שמי אמות קטנות ומתלה וע"ש: (ב) ד"ה ספק וכו' אם נא עד מקום הקבר אם לא: (ג) ד"ה וקדיין וכו' דפטור בשתי רשויות הכא חייב לדון המנר: (ד) ד"ה גמס' שנת וכו' ולא חשיבא הוילא דכר מאכלי חשבו: (ה) תוס' ד"ה דרך היחיד ודרך הרבים שביל היחיד ושביל הרבים הקבוע וכו' צירושלמי פריך וכו' ממוס סופא צמטיה דקמני: (ו) ד"ה וקדיין וכו' דדרך היחיד נמנ: (ז) ד"ה ר' אליעזר וכו' ומשני לא שאני: (ח) בא"ד ואשני כיון דפתחו חציות וכו' וכספק ביאה דמי אלמא אצי"ג: (ט) בא"ד אלא לר"א דדוקא ולעיל שרי שמואל כהאי לישנא אפי' לרבנן: (י) בא"ד הוה ידע ר"א דשרייה אם הם רוב ישראלים או רוב עובדי כוכבים: (יא) בא"ד כדמוכח התם הספיקא: (א) ד"ה צעלם וכו' לא צעי הכא פ"י יוסי אלא לרשות אחת: (א) שם המלאכה היינו מבינה והכתיבה נגמרה:

### מוסף רש"י

ושביל הרבים ושביל היחיד הקבוע כו'. ואי לא קיע לא מפסיק. דקמס' לר' הוא ולא חשבו (פסחות טז). הנכנס לבקעה. הרבה שנות וספיקי יחד קרי בקעה (פסחים י). שדות הרבה זו אצל זו (ע"ז טז). בימות הגשמים. הוילא בקעה רשות היחיד לטומאה מפני שסבר למא דאם ליכנס לה וקרי' ספק טומאה צרשות היחיד ספקן טמא (פסחים י. ובע"ז ע"ז) ח. דלכתיב למקום הדל. צצקעה זו (שם וסז). וחכמים מטמאין. דהוילא לה ספק טומאה צרה"י, ור"א לא חשיב לה ספק טומאה אלא"י נכנס לשדה אצל איני יודע אם האהיל אם לא, אצל השתא הוה ליה ספק ספיקא (פסחים י). ספק מנגע טומאה. דאמר נכנסמי לשדה והטומאה צה ואינו יודע אם נגעמי בטומאה אם לא (ע"ז טז). דיש ידיעה העלמות פטור. דיש ידיעה לחצי שיעור (ביירות י.).